

Baltijas ekonomikas apskats

Prognozes 2019. gadam

Mārtiņš Āboliņš
Ekonomists

Citadele

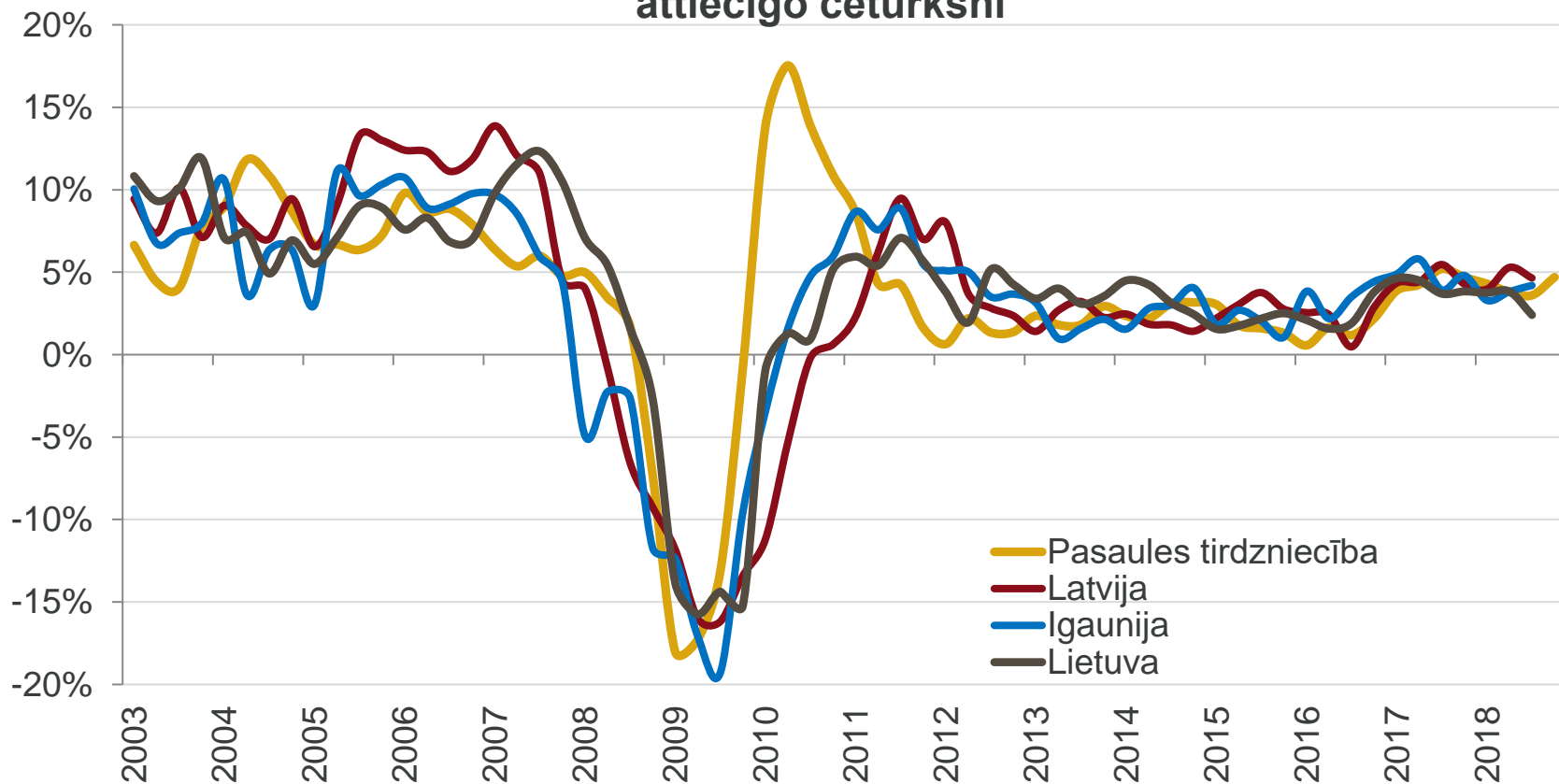
Kas gaidāms Latvijas ekonomikā 2019. gadā?

- Pasaules ekonomika aug, bet riski palielinās
- IT pakalpojumu eksportā > +15%
- Rūpniecībā mērens pieaugums ap 3%
- Būvniecības pieaugums stabili zem 10%
- Iekšējais patēriņš aug kopā ar algām (+4-5%)
- Darba tirgus spiež arvien vairāk
- Vai algu kāpums kļūs nepavelkams?

#1 Pasaules ekonomika aug, bet riski palielinās

Baltijas reģiona attīstība ir cieši saistīta ar pasaules ekonomiku

Pasaules tirdzniecība un IKP Baltijā, % pret iepriekšējā gada attiecīgo ceturksni

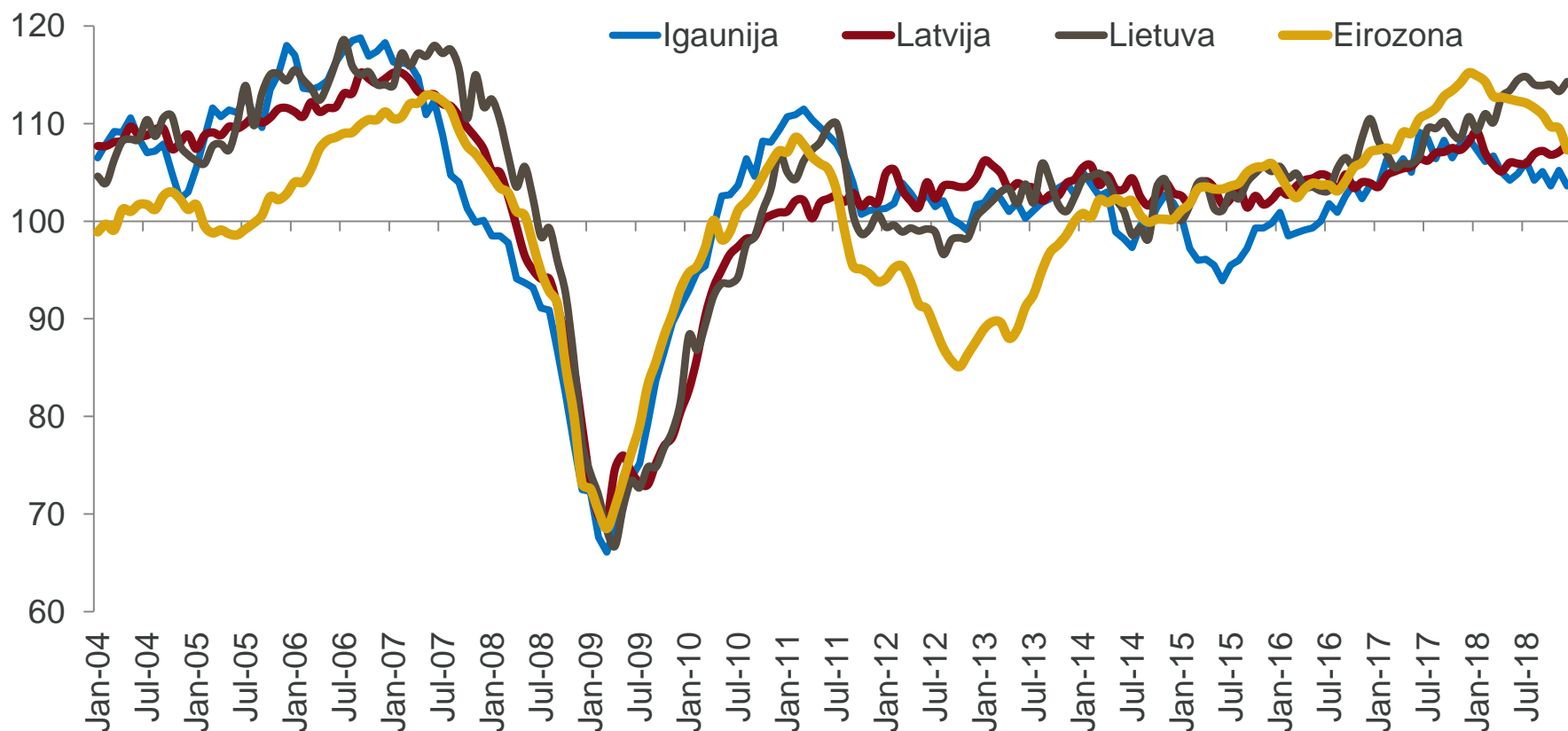

Ekonomikas sentiments

Uzņēmēju un patērētāju noskaņojums Baltijā pagaidām ļoti stabils

Ekonomikas sentimenta indekss

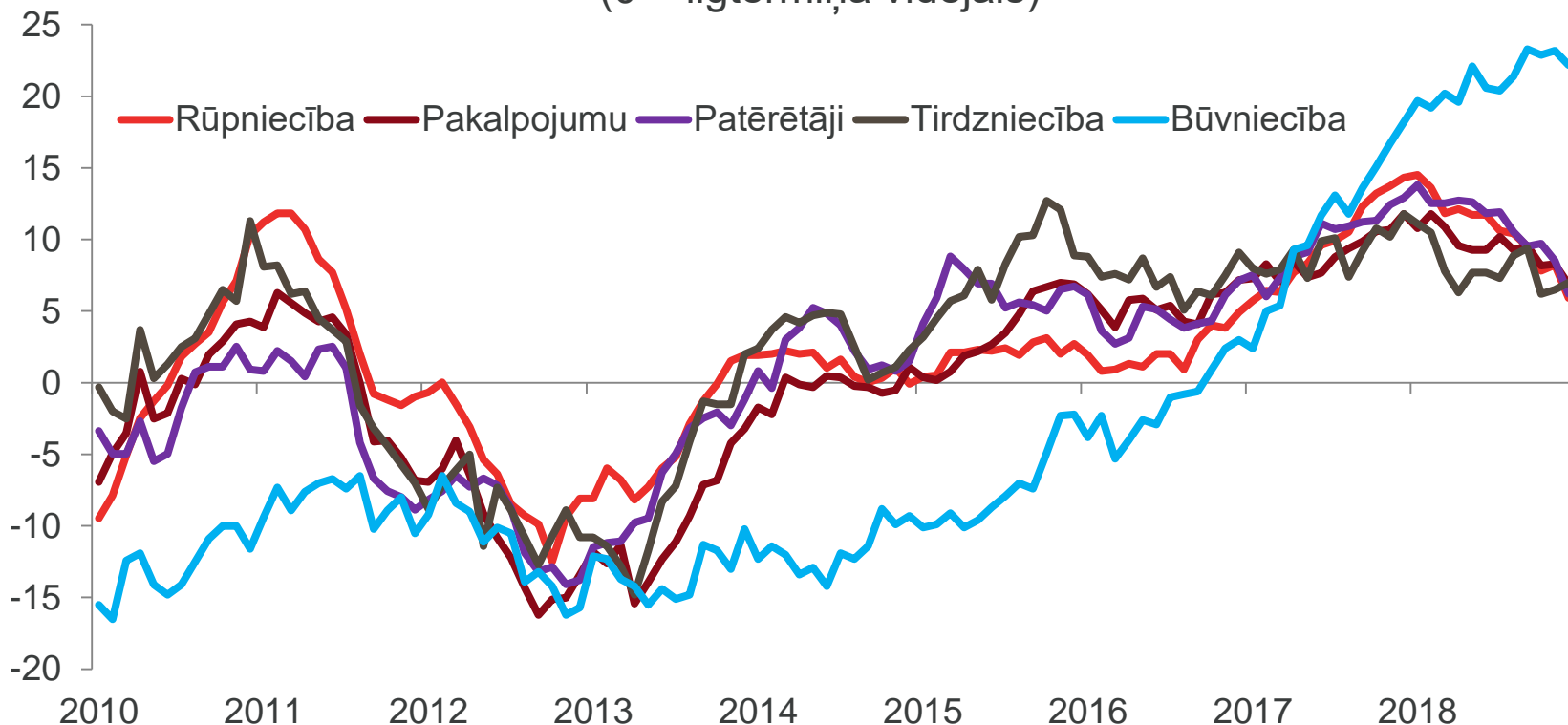
(100 = ilgtermiņa vidējais)

Ekonomikas sentiments

Kopš 2018. gada noskaņojums pasliktinājies gandrīz visās nozarēs

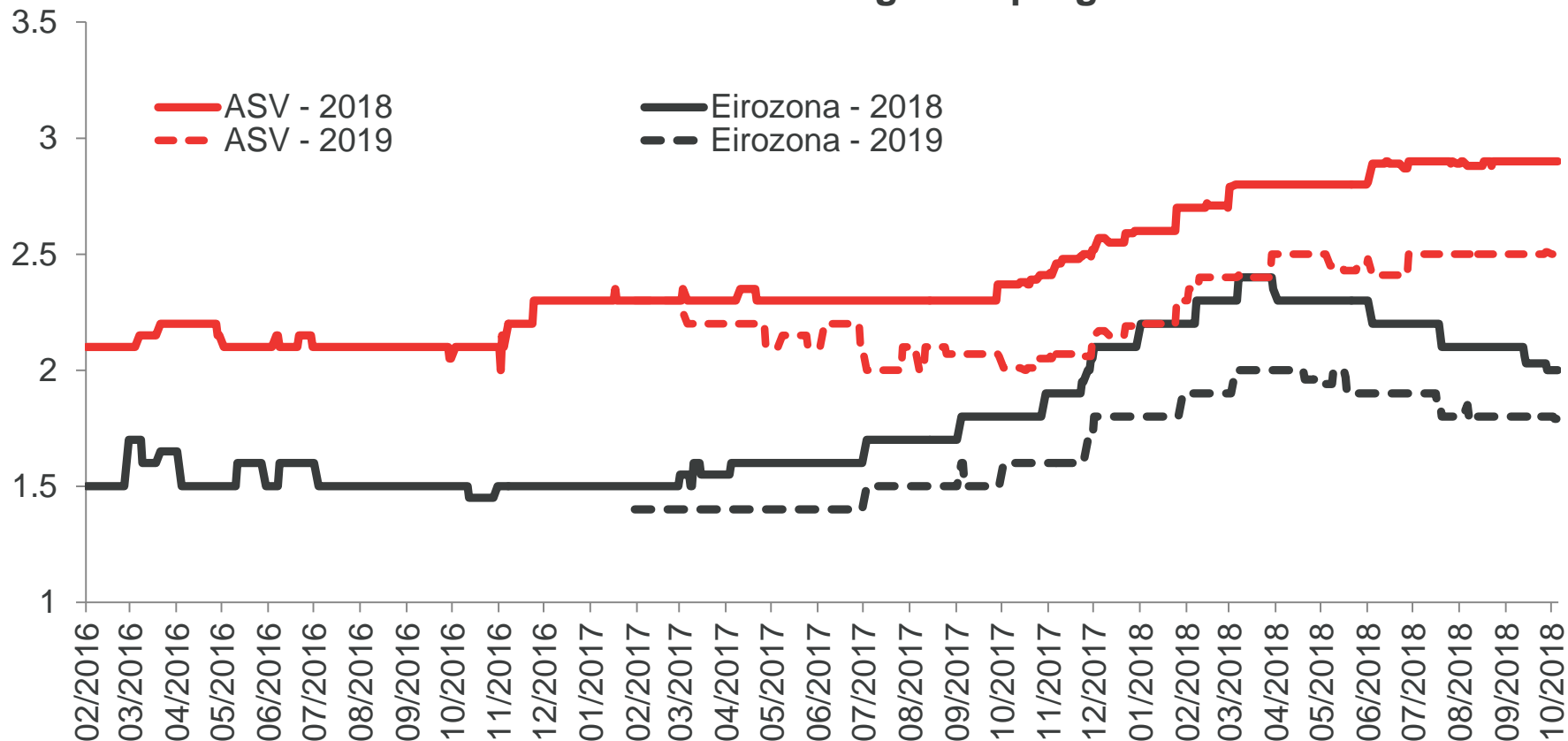
Eiropas ekonomiskā noskaņojuma indekss
(0 = ilgtermiņa vidējais)

Pasaules ekonomika

ASV ekonomika ar gāzi grīdā, kamēr izaugsme Eirozonā bremzējas

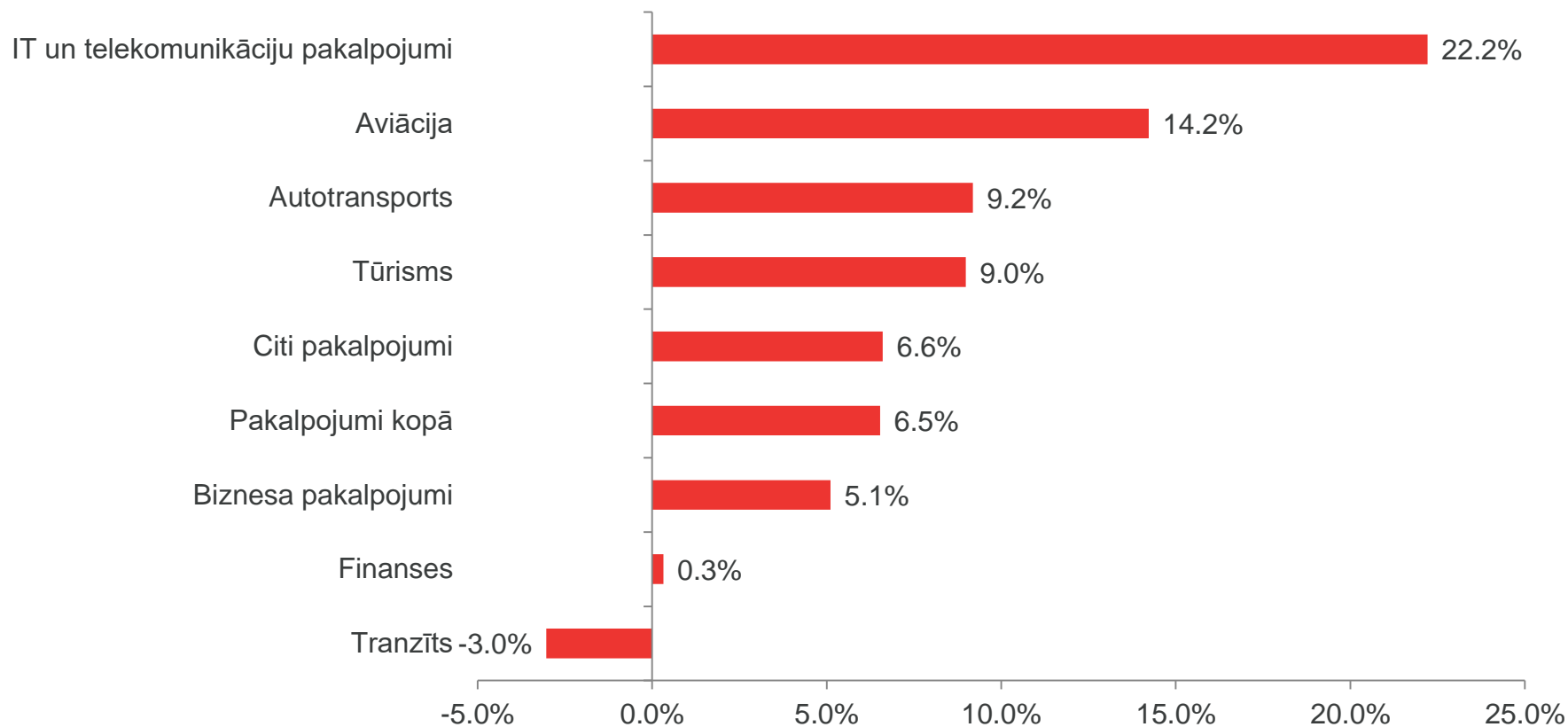
ASV un Eirozonas IKP izaugsmes prognozes

#2 IT pakalpojumu eksportā > +15%

Lielākā daļa pakalpojumu nozares aug straujāk kā ekonomika kopumā

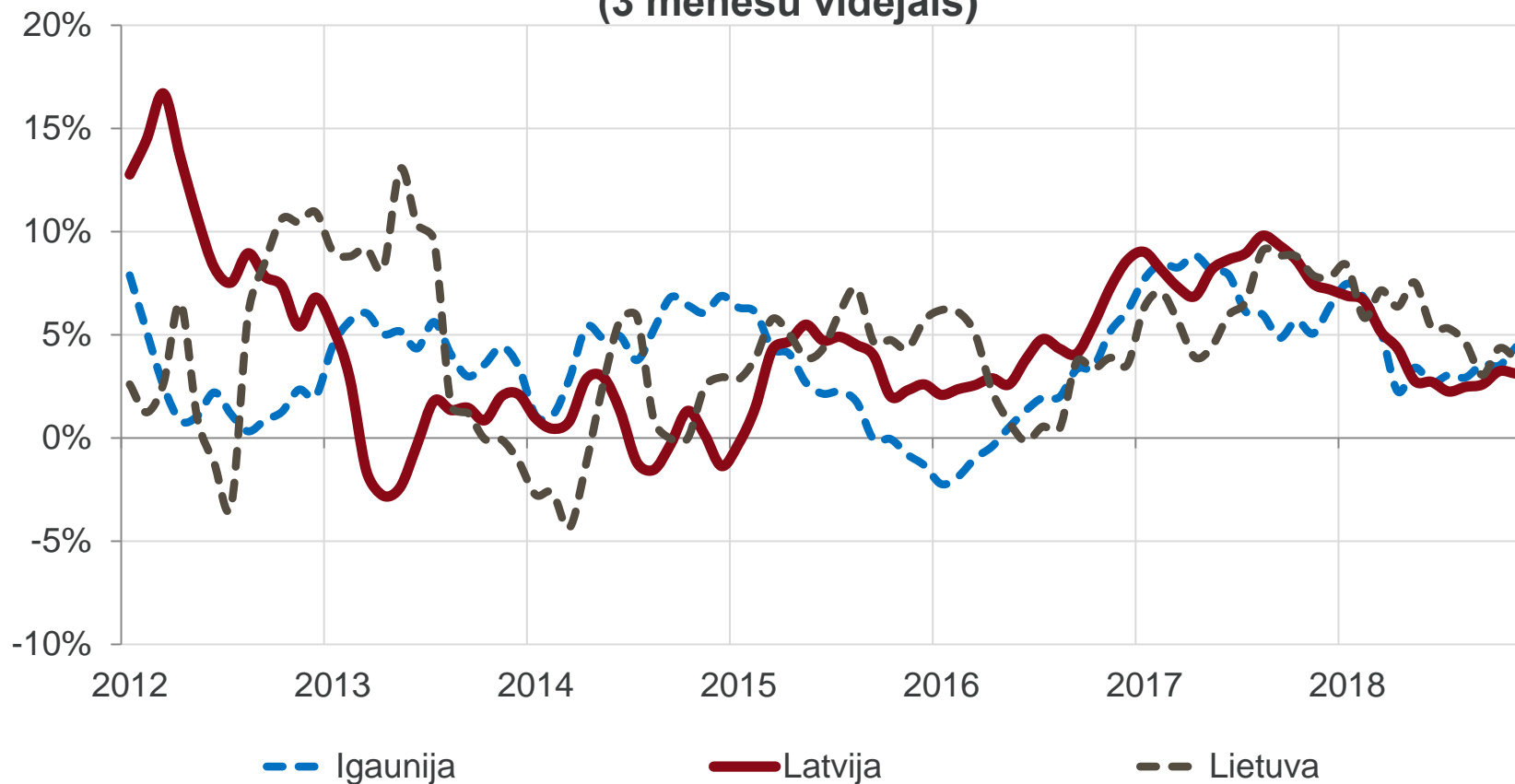
Pakalpojumu eksporta izmaiņas vidēji gadā 2013 – 2018. gadā, %

#3 Rūpniecībā mērens pieaugums +3%

Tarifi, vājas investīcijas un darbinieku trūkums kavē rūpniecības attīstību

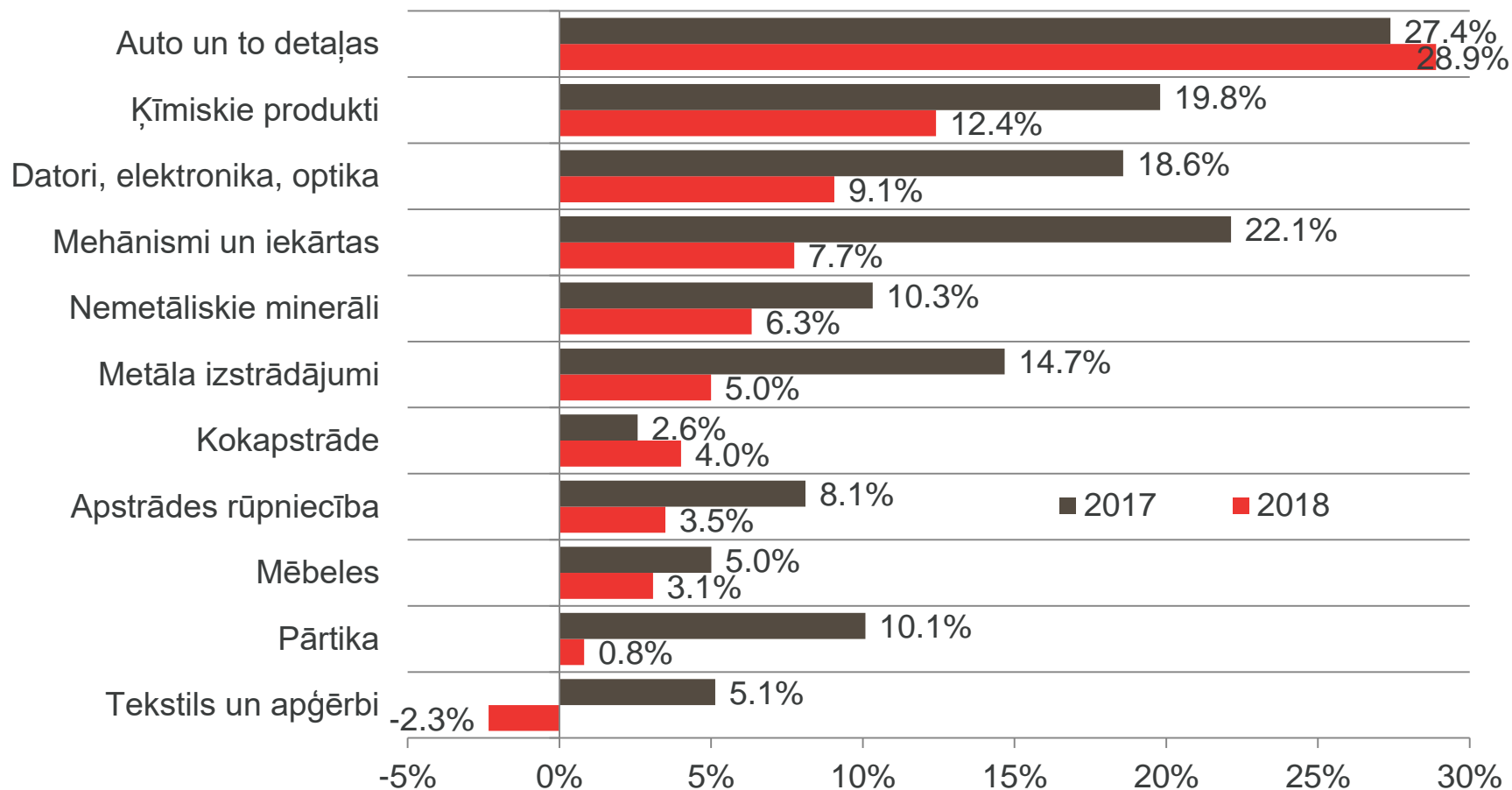
Apstrādes rūpniecība, % pret iepriekšējo gadu
(3 mēnešu vidējais)

Rūpniecība

Pērn lēnāks pieaugums gandrīz visās rūpniecības nozarēs

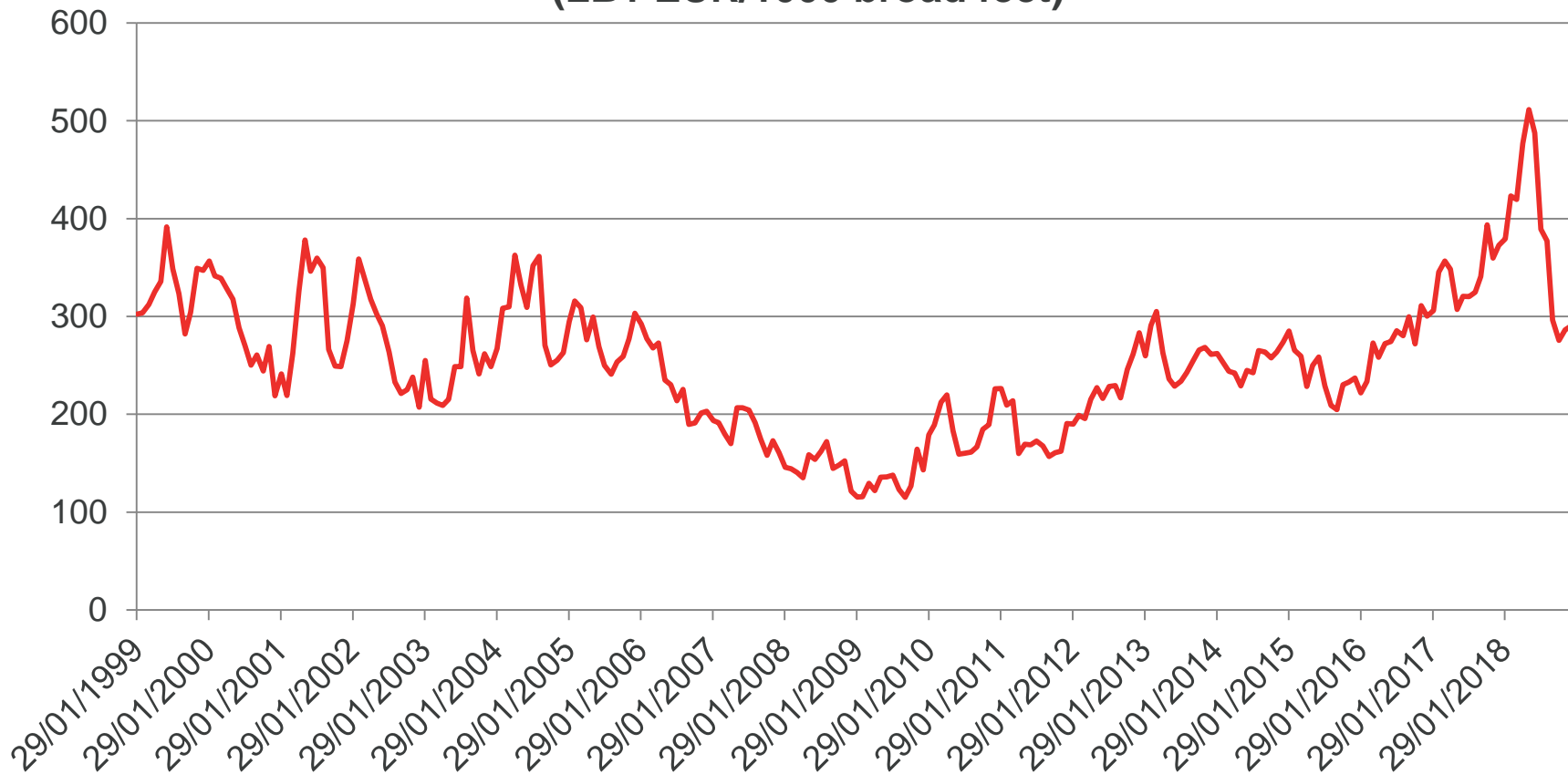
Apstrādes rūpniecība Latvijā, % pret iepriekšējo gadu

Rūpniecība

Ziemeļamerikas tirgū kokmateriālu cenas atgriezušās normālā līmenī

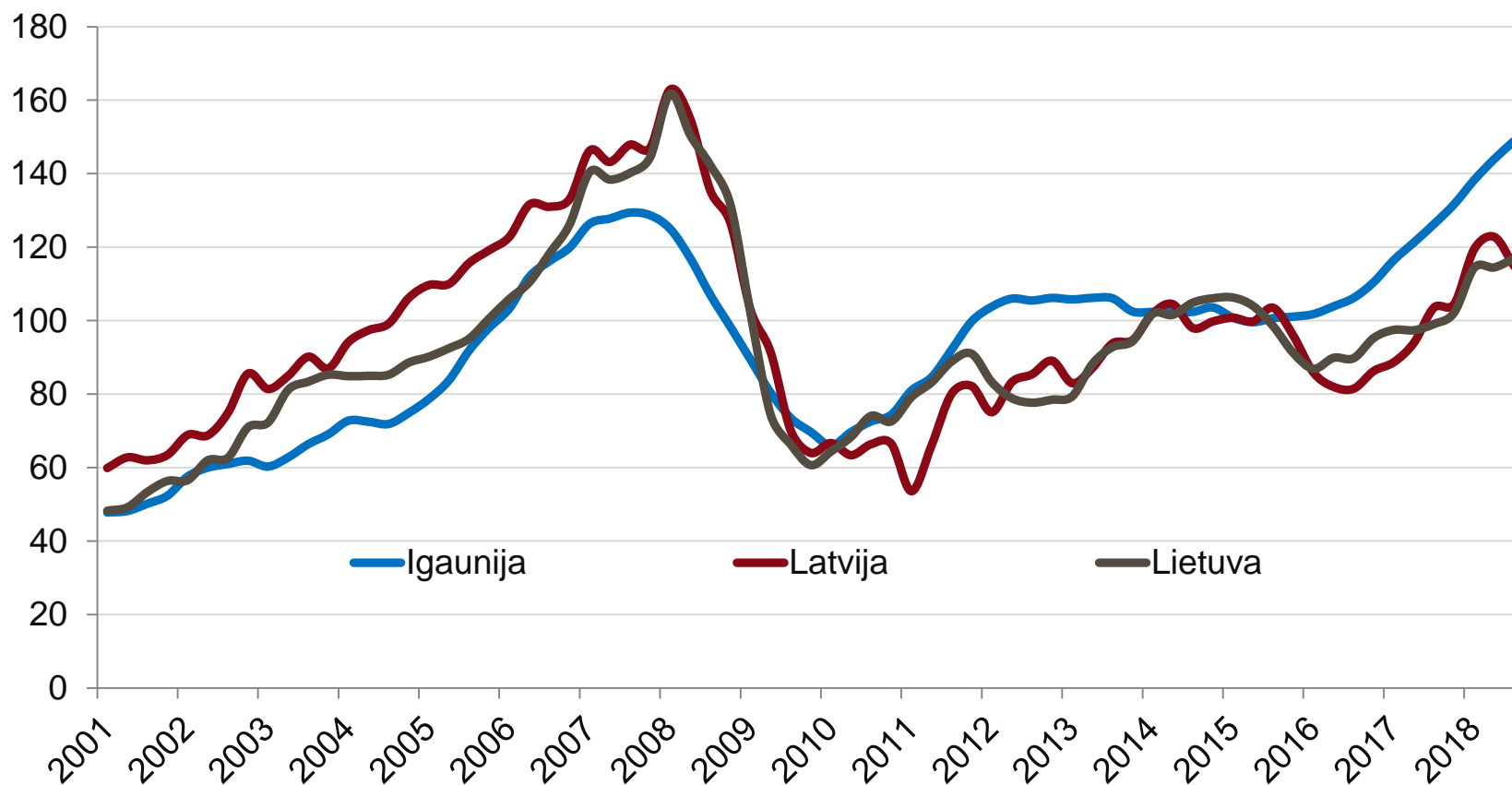
**Kokmateriālu cenas
(LB1 EUR/1000 broad feet)**

#4 Būvniecības pieaugums stabili zem 10%

Būvniecības nozare pilnībā atguvusies no 2016. gada krīzes

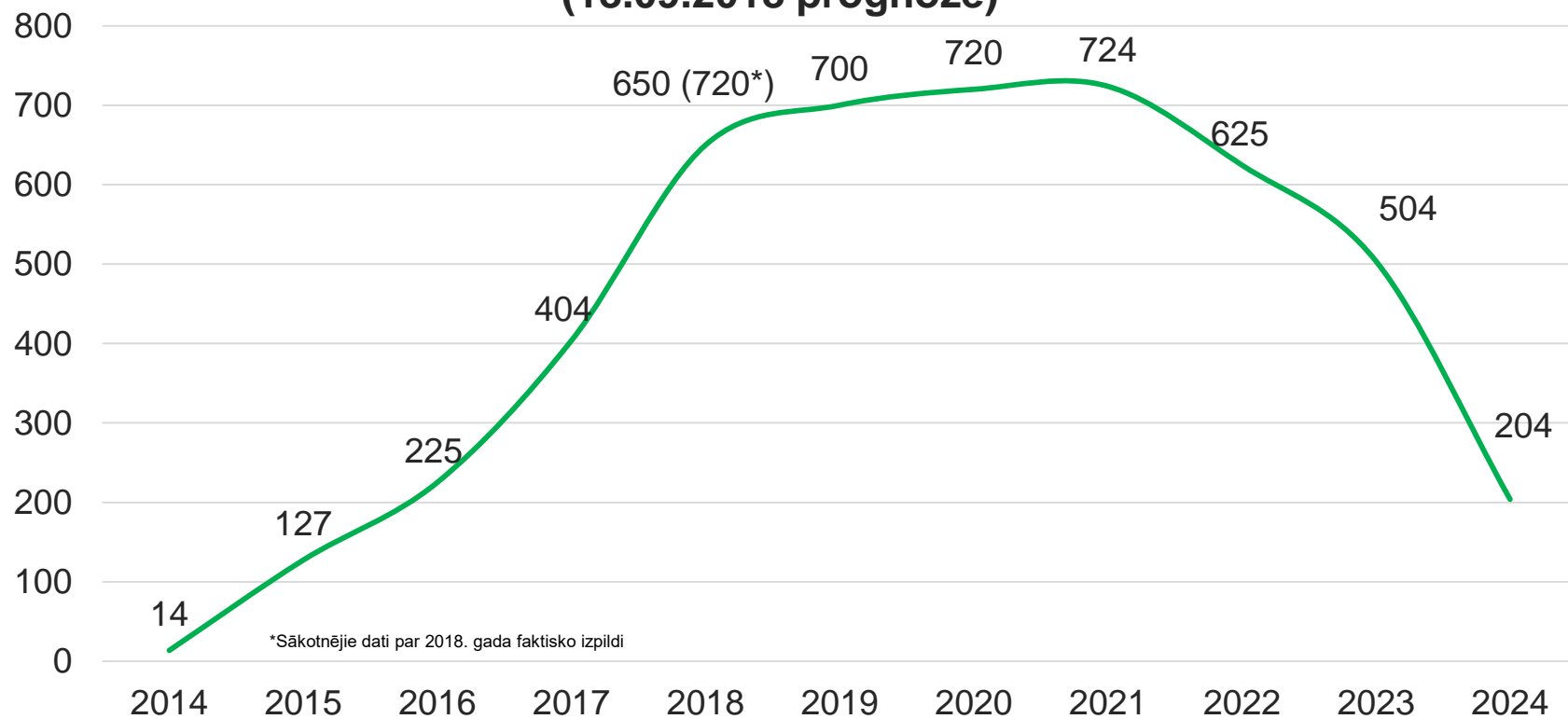
Būvniecības izlaides indekss, 2015=100

Būvniecība

ES fondu apguve sasniegusi šī perioda maksimālo līmeni

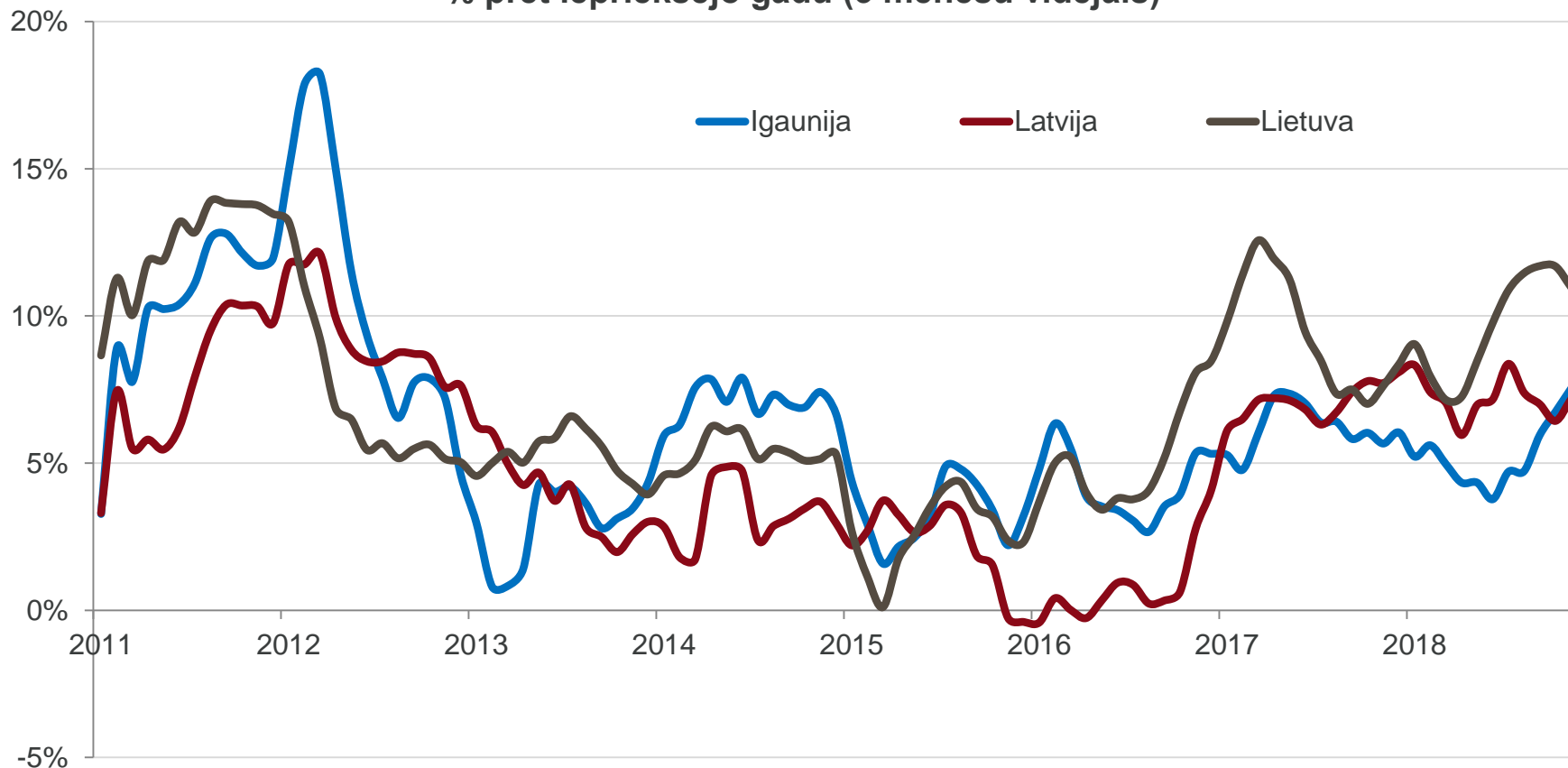
**Valsts budžeta izdevumi ES fondu projektiem, milj. eiro
(18.09.2018 prognoze)**

#5 Iekšējais patēriņš aug kopā ar algām (+4-5%)

Tirdzniecība un privātais patēriņš balsta ekonomikas izaugsmi

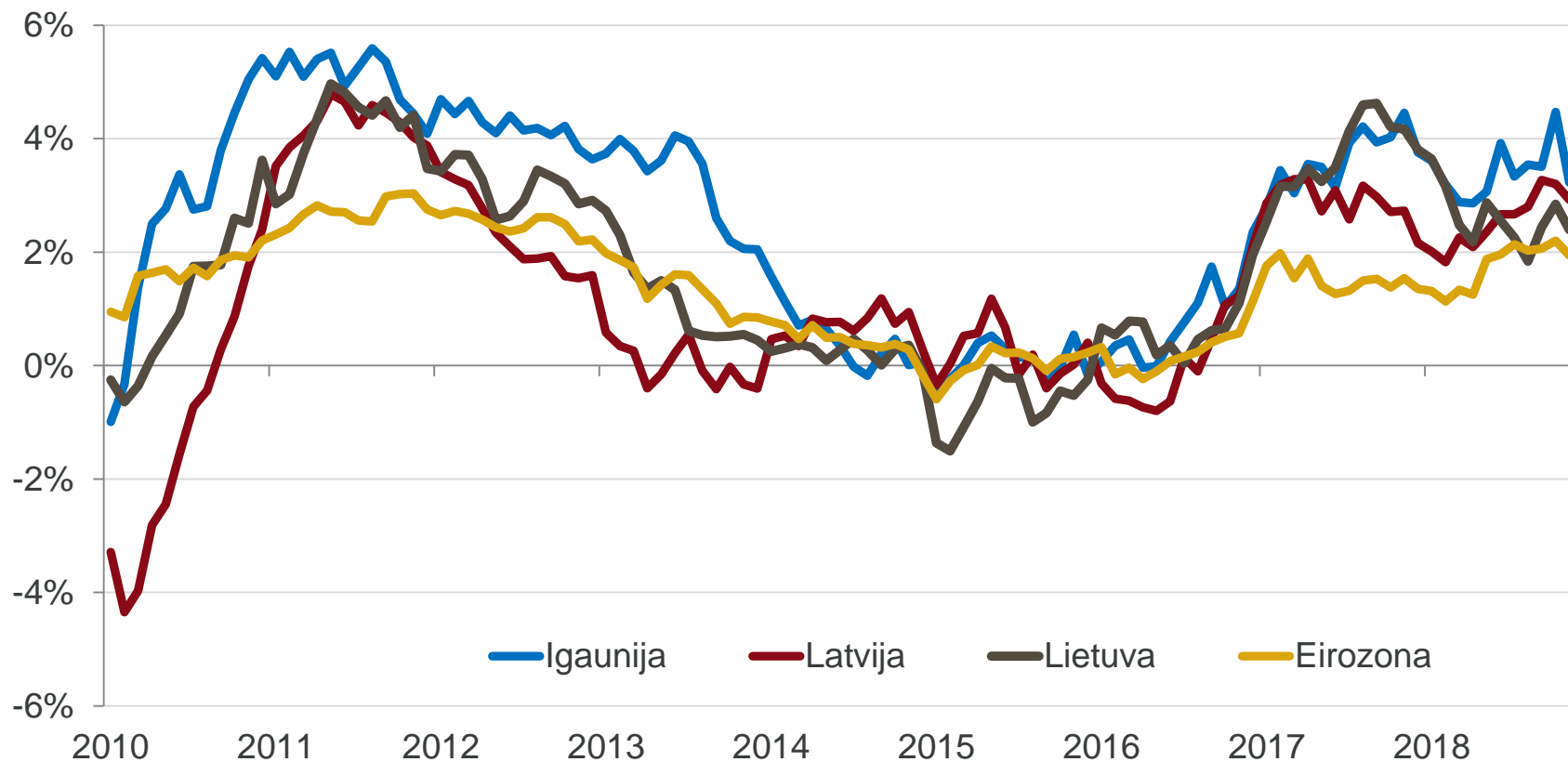
Mazumtirdzniecība faktiskajās cenās,
% pret iepriekšējo gadu (3 mēnešu vidējais)

Iekšējais patēriņš

Inflācija Baltijā saglabāsies nedaudz virs ES vidējā

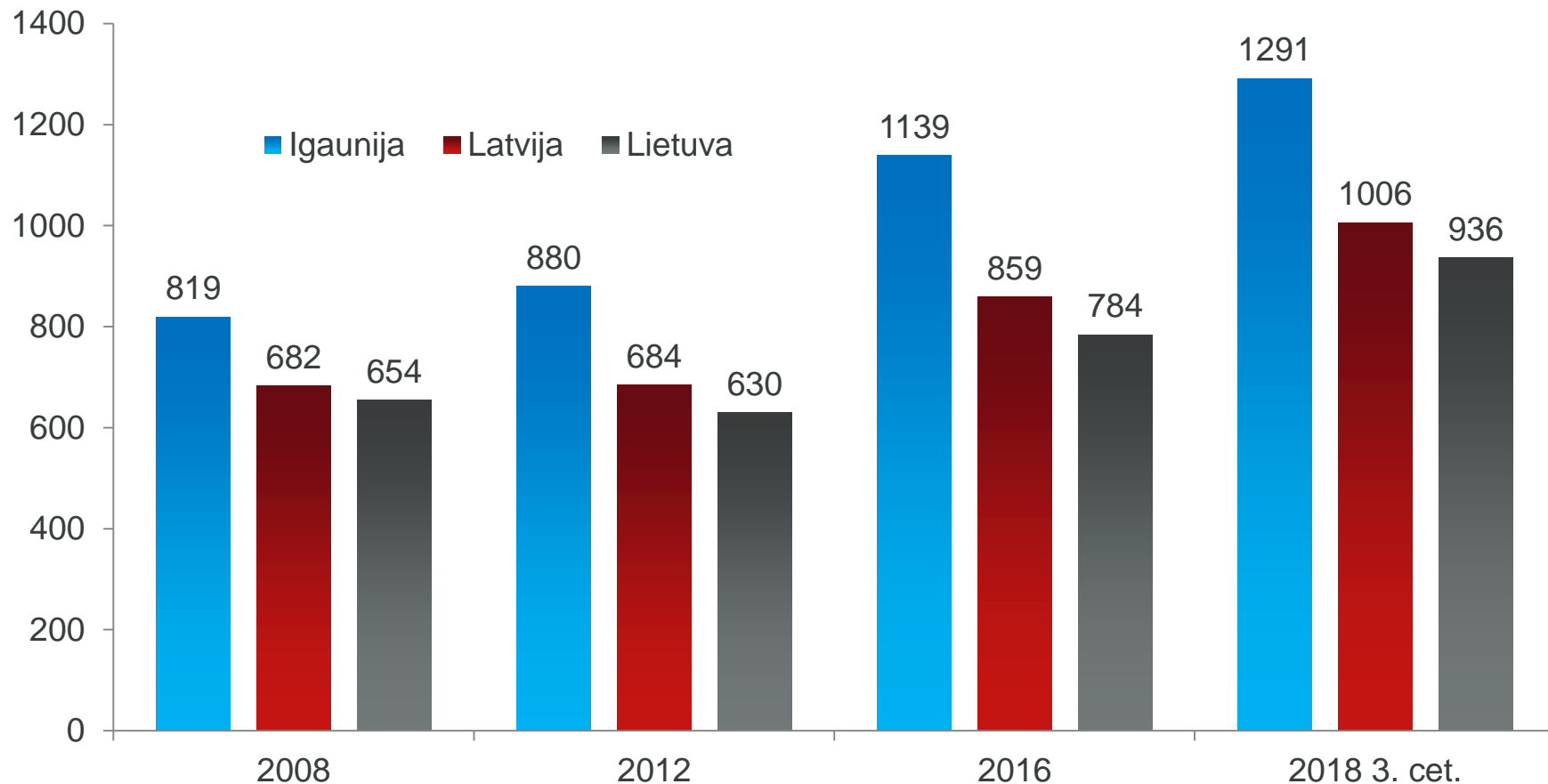
Patēriņa cenu izmaiņas, % pret iepriekšējo gadu

#6 Darba tirgus spiež arvien vairāk

Darba algu kāpums tuvākajā laikā nemazināsies

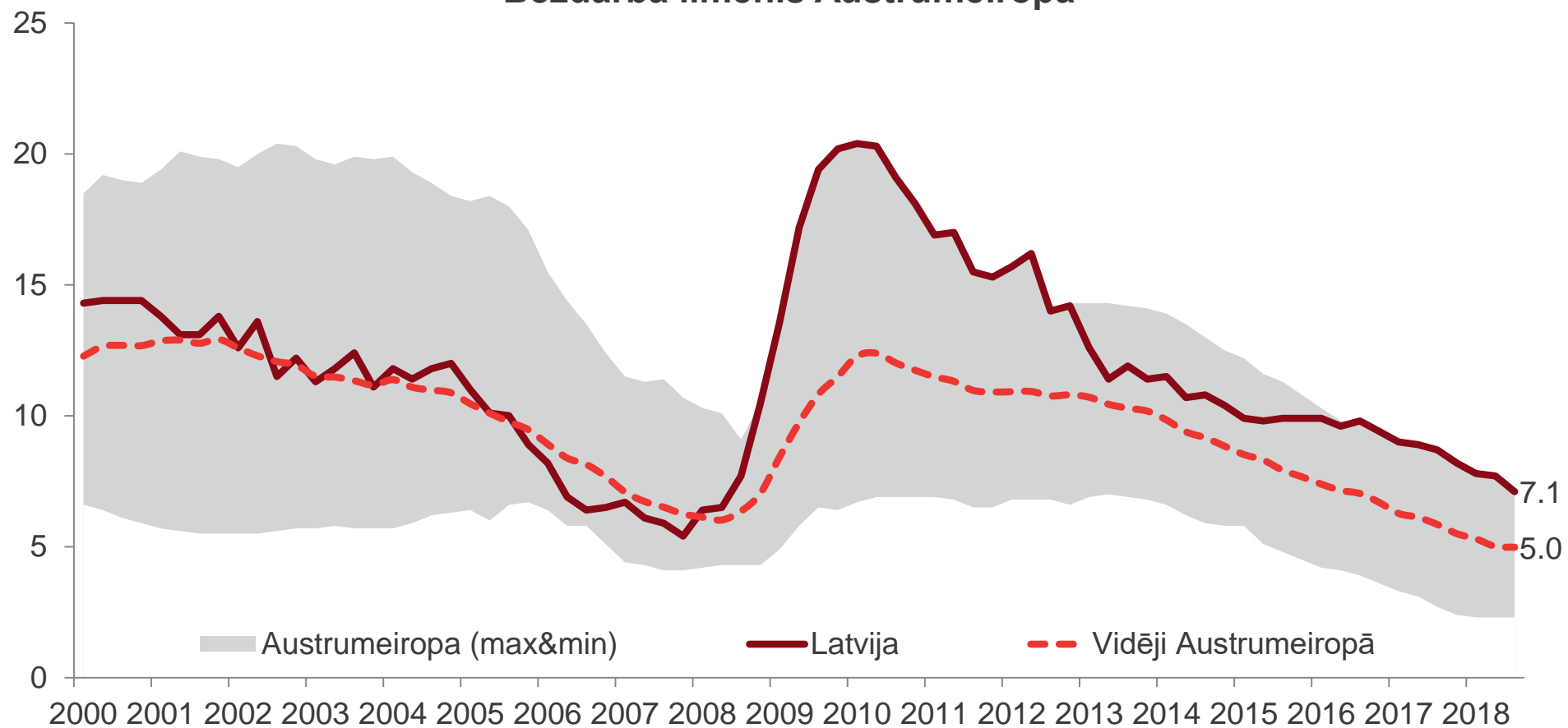
Vidējā darba samaksa pirms nodokļiem, eiro/mēnesī

Darba tirgus

Bezdarbs Austrumeiropā zemākais kopš 90to sākuma

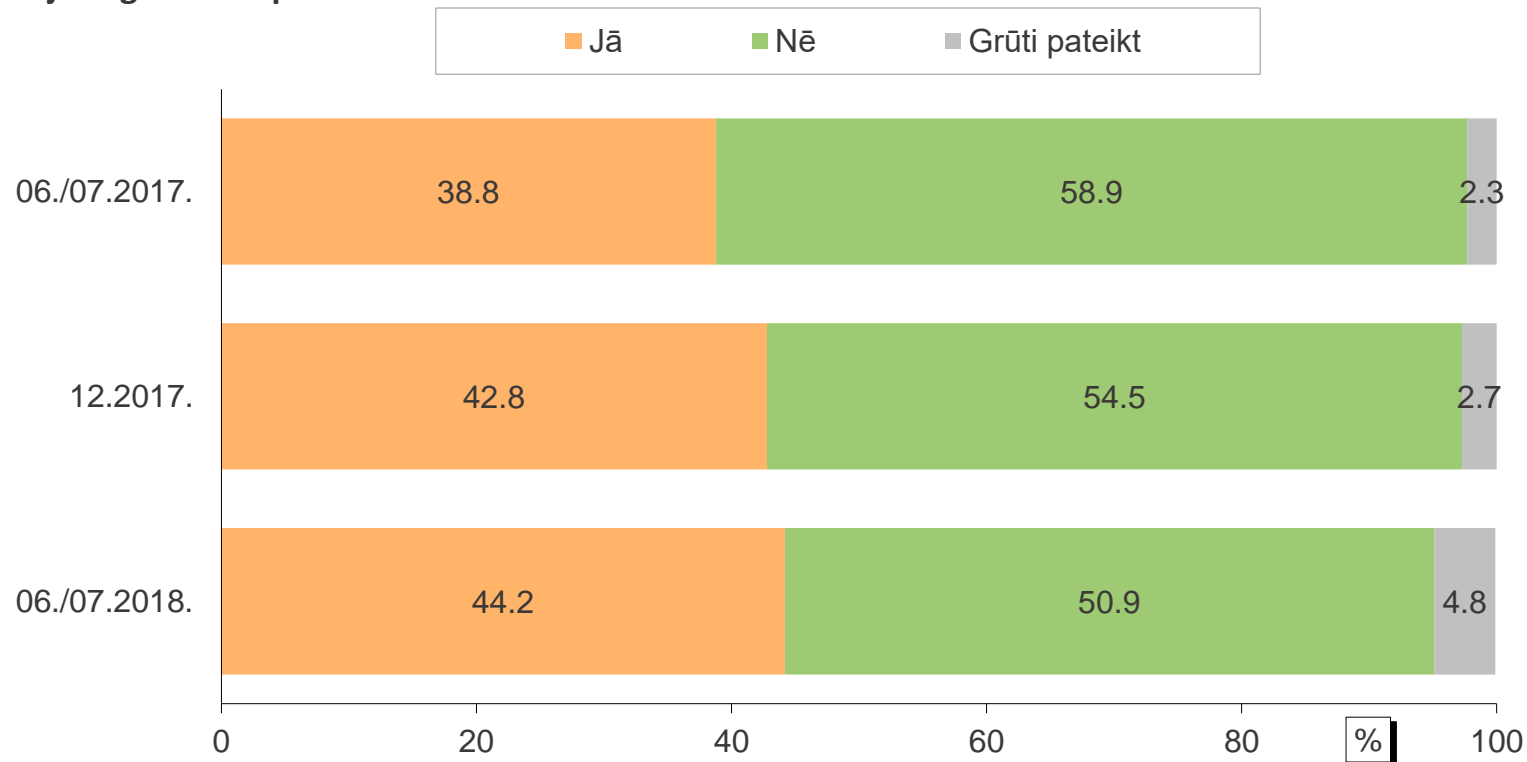
Bezdarba līmenis Austrumeiropā

Darba tirgus

Arvien vairāk uzņēmēju saskaras ar grūtībām atrast darbiniekus

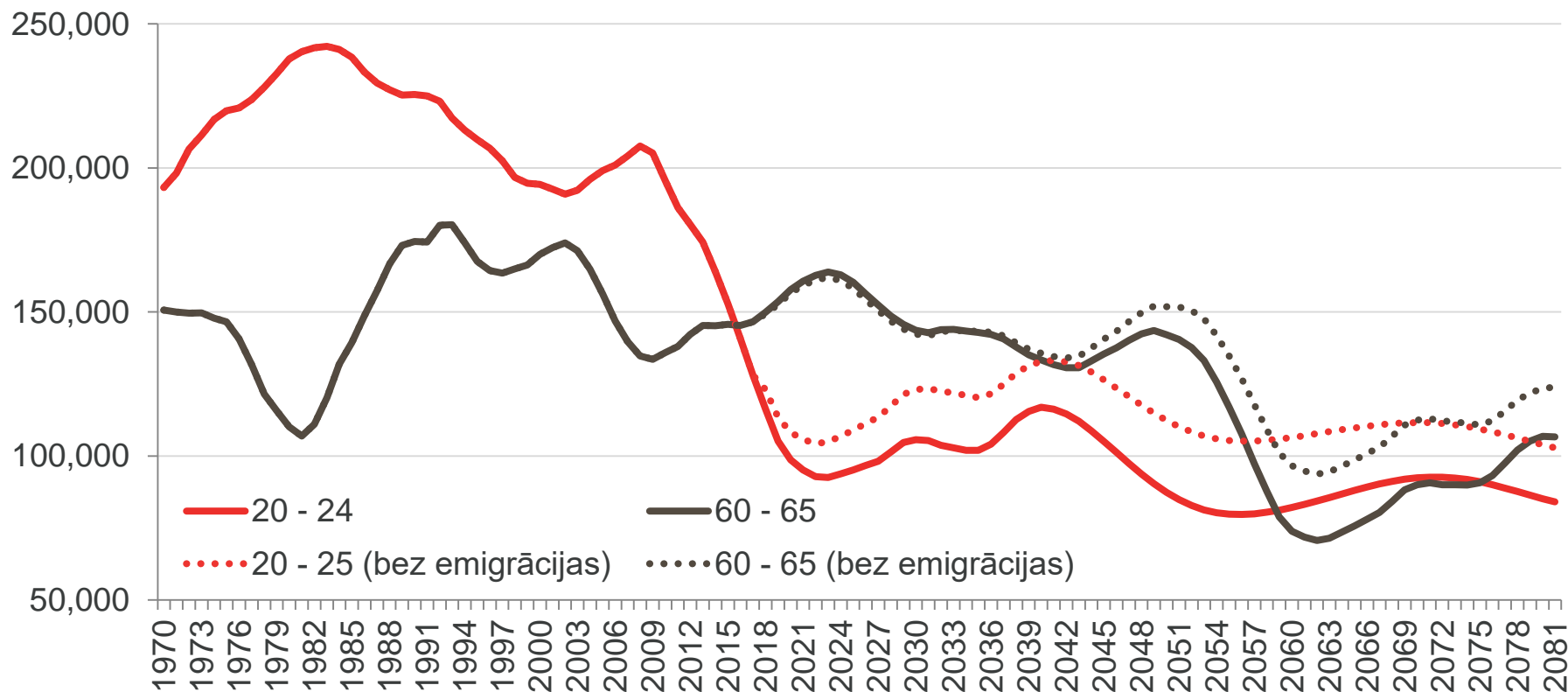
Vai Jūsu uzņēmums pēdējā gada laikā ir saskāries ar grūtībām nodrošināt uzņēmumam visu vajadzīgo darbaspēku?

Darba tirgus

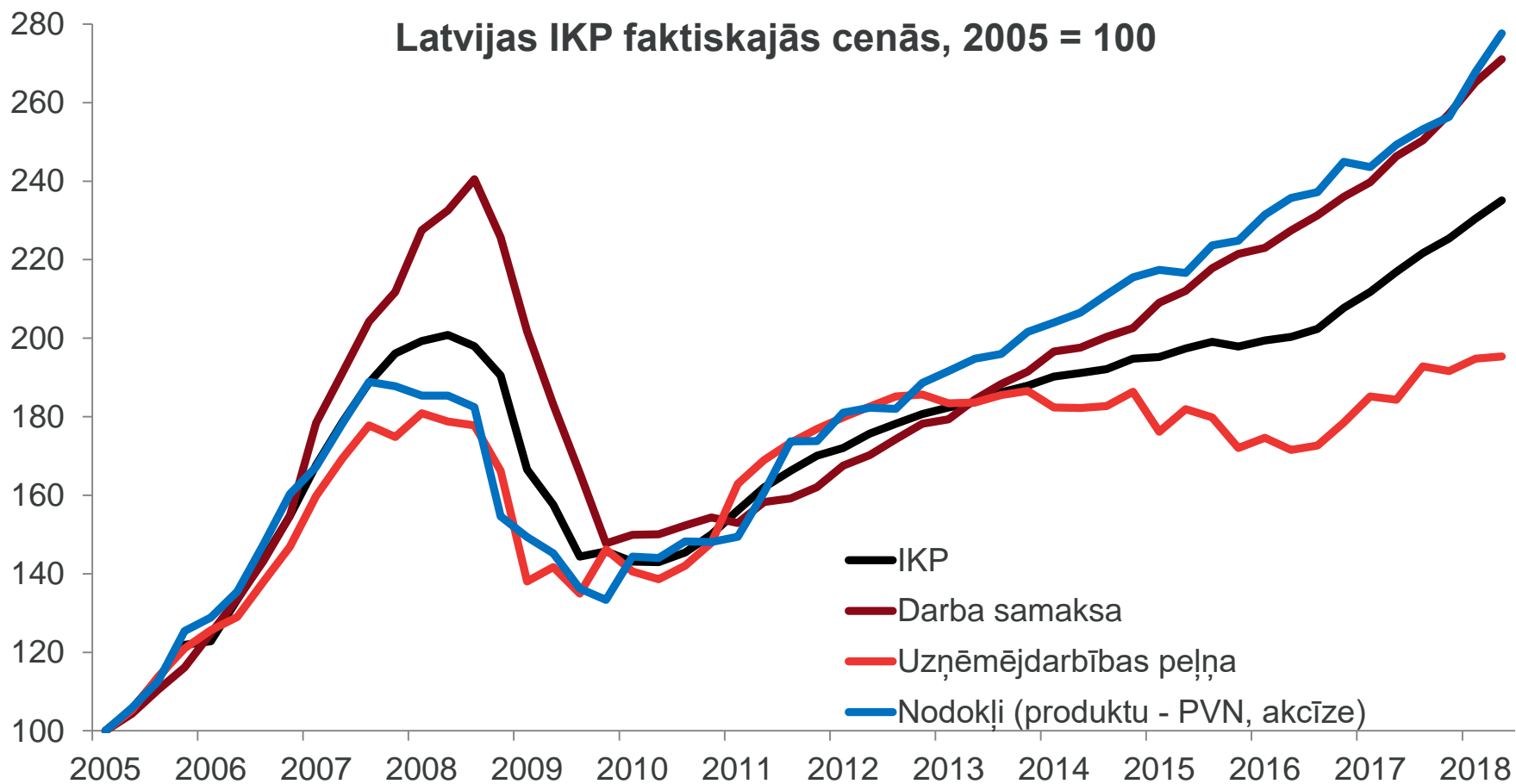
Darba vietu deficīts pēdējos 30 gados; darbaspēka – nākošajos 30

Iedzīvotāju skaits Latvijā pa vecuma grupām (Eurostat prognozes)

#7 Vai algu kāpums kļūs nepavelkams?

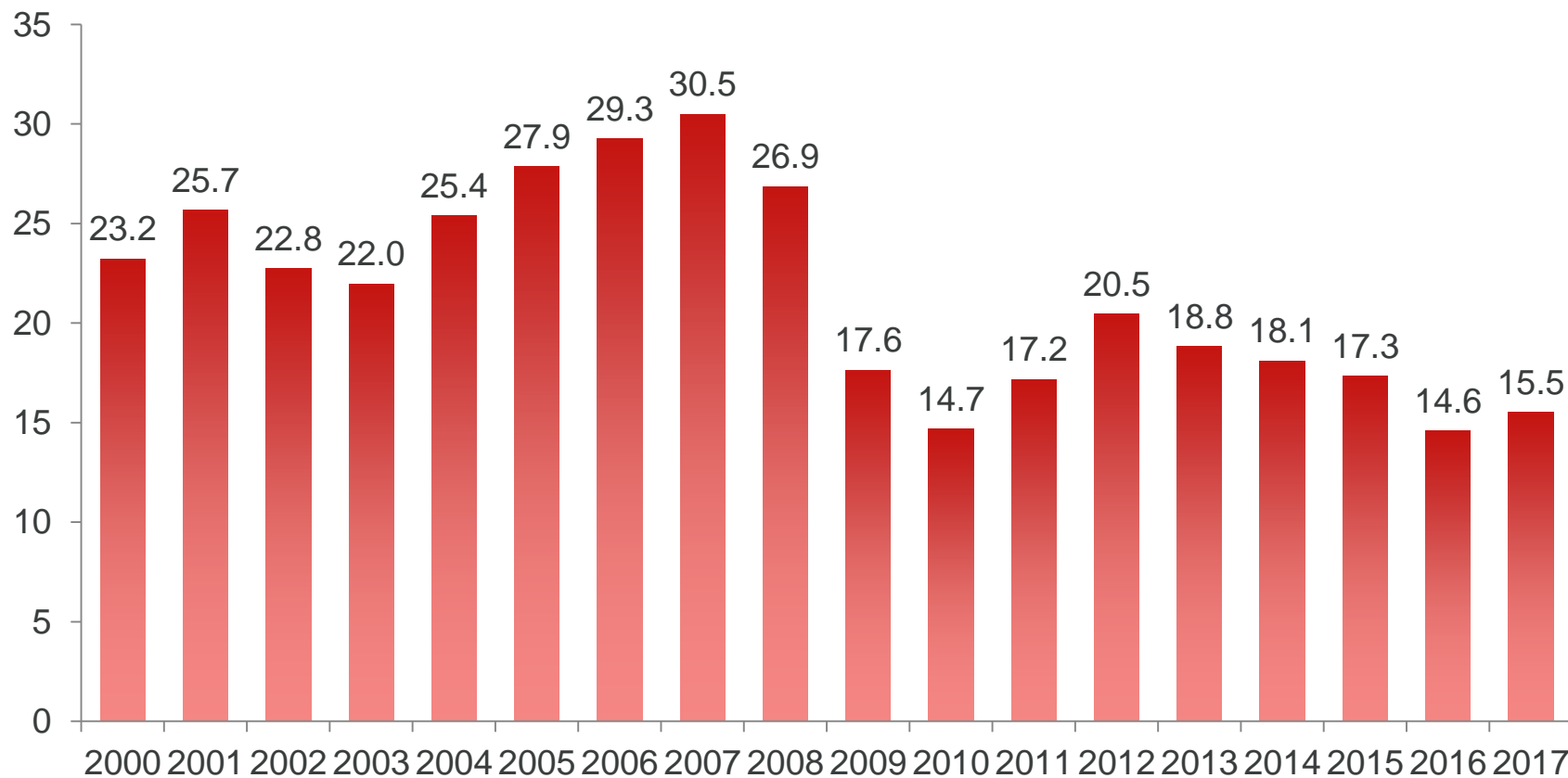
Algu kāpums uz peļņas rēķina nevar turpināties mūžīgi

Investīcijas

Privātā sektora investīcijas Latvijā nav augušas kopš 2012. gada

Privātā sektora investīcijas Latvijā, % no IKP

Secinājumi un prognozes

Joprojām augam labi, taču risku kļūst vairāk

- **Ārējā vide Baltijas reģionam kļuvusi izaicinošāka** – tirdzniecības kari, Brexit, finanšu tirgus svārstības, lēnāka izaugsme eirozonā un pasaules tirdzniecības bremsēšanās.
- **Tirdzniecības kara tiešā ietekme no pašreizējiem tarifiem minimāla.** Tālākai eskalācijai būs arī marko ietekme.
- **IKP pieaugums 2019. gadā nedaudz zem 3%.** Ārējos riskus visvairāk izjutīs rūpniecībā. Nozares pieaugums šogad ap 3%.
- **Būvniecības cikls bremzējas un izaugsme šogad ievērojami zem 10%.** ES fondu apguve sasniegusi maksimumu, tālākais pieaugums tikai uz privātā sektora rēķina.
- **Kopumā pozitīvs skats uz pakalpojumu nozarēm.** IT eksporta pieaugums >15%, taču turpināsies nenoteiktība tranzītā un kritums finansēs.
- **Patēriņš stabils. Inflācija saglabāsies 2,5% robežās un bezdarbs turpinās mazināties.** 2019. gada nogale bezdarbs Latvijā ap 6,5%.
- **Darba tirgus kļūs par ekonomikas lielāko izaicinājumu.** Algu kāpums uz peļņas rēķina nevar turpināties mūžīgi.

AS "Citadele banka"
Republikas laukums 2A
Rīga, Latvija